

Propozycja I

Jak motywować dzieci do nauki i pracy? Oto pytanie, które zadaje sobie każdy rodzic. Przedstawię więc kilka wskazówek, które, mam nadzieję pomogą Państwu w wychowaniu swoich dzieci.

Najważniejszą sprawą w zakresie motywowania dzieci do nauki jest ich akceptacja przez rodziców. Dziecko, które wyrasta w atmosferze akceptacji, poczuciu, że jest kochane i szanowane, łatwiej przyjmie nasz punkt widzenia. Dziecko, który nabierze wiary i pewności siebie, łatwiej pokona problemy i chętniej będzie stawiało czoła przeciwnościom.

Dzieci uczą się tego, czego doświadczają:

- Jeżeli dziecko żyje **w atmosferze krytyki** – **uczy się potępiać.**
- Jeżeli dziecko żyje **w atmosferze wrogości** – **uczy się walczyć.**
- Jeżeli dziecko **musi znosić kpiny** – **uczy się nieśmiałości.**
- Jeżeli dziecko **jest akceptowane i chwalone** – **uczy się doceniać innych.**
- Jeżeli dziecko **żyje w poczuciu bezpieczeństwa** – **uczy się ufności.**
- Jeżeli dziecko **żyje w atmosferze miłości** - **uczy się miłości.**

Typowe błędy, które popełniają rodzice:

- ✓ **Nadmierna kontrola** „Muszę go cały czas pilnować, gdy tylko odejdę – od razu zajmuje się czymś innym, nigdy nie pamięta co jest zadane”. W ten sposób przejmują kontrolę, pozbawiają dziecko odpowiedzialności i motywacji do nauki.
- ✓ **Uczenie się za dziecko** Rodzice niezadowoleni z efektów nauki dziecka, sami biorą się do pracy. Sprawdzają zeszyty, przepisują od nowa prace domowe, piszą wypracowania, czytają lektury. Obawiają się, że dziecko samo sobie nie poradzi.
- ✓ **Zbyt wysokie wymagania** Rodzice koncentrują się na błędach, odbierają dziecku satysfakcję z wykonanej pracy.
- ✓ **Niewłaściwe motywowanie** Rodzice, w poczuciu własnej bezradności wobec szkolnych niepowodzeń dzieci, próbują wszystkiego, żeby je zachęcić do nauki: moralizują, straszą, zawstydzają, przekupują, wyznaczają kary. Z kolei dzieci, nie mając już nic do stracenia, podejmują walkę z rodzicami.

- ✓ **Brak zainteresowania rodziców nauką dziecka** Rodzice, zapracowani i zmęczeni, nie mają czasu zajmować się sprawami szkolnymi dziecka. Uważają, że samo powinno dać sobie radę. Nie rozumieją, że dziecko potrzebuje pomocy. Dopiero, gdy dziecko wpada w duże kłopoty lub zaczyna wagarować – zaczynają szukać pomocy. **Kiedy brakuje czasu – brakuje też codziennych rozmów, przemyśleń, a także wzajemnego o wsparcia okazywania szacunku.** Często nie zauważają starań dziecka, które chce osiągnąć jak najlepsze wyniki. Wtedy jest ono przeświadczone, że wysiłek się nie opłaca.

Jak rodzice powinni postępować, aby zachęcić dzieci do nauki?

- **WSPIERAJ, ALE NIE WYRĘCZAJ.** Rodzice nie muszą na nowo uczyć się tego, co dziecko w szkole. Naukę pozostawmy dzieciom. Rodzice mają wspierać. Należy wdrażać je do samodzielnej pracy. W procesie uczenia się ważną rolę odgrywa samokontrola wykonanej pracy. Chodzi w niej o to, aby dziecko samo odkryło swoje błędy i samo je poprawiło. Należy dziecko przyzwyczajać do podejmowania wysiłku, do pokonywania trudności, wtedy uwierzy we własne możliwości.
- **MĄDRZE MOTYWUJ.** Od kar lepsze są nagrody, ale stosowanie ich musi być ostrożne. Złotym środkiem jest drobna nagroda, np. w postaci uznania rodziców, pochwały. Dziecko będzie miało poczucie, że rodzice doceniają jego trud i wysiłek włożony w naukę.
- **DOCENIAJ OSIĄGNIĘCIA DZIECKA** Warto rozróżnić tutaj dwa pojęcia: osiągnięcia, a nie stopnie. Często pytamy dziecko po powrocie ze szkoły: „Co dziś dostałeś?“, a powinniśmy zapytać: „Czego się dziś nauczyłeś?”. O ile łatwo jest doceniać osiągnięcia dziecka, które otrzymuje dobre stopnie, to gorzej jest z dzieckiem, które ma kłopoty w nauce. Warto się zastanowić, czy niepowodzenia w nauce nie są objawem konkretnej przyczyny. Jest różnica między dzieckiem, które nie chce się uczyć, a takim, które uczy się wolno i nie jest w stanie zrobić tego, co się od niego wymaga. W rozpoznaniu problemu może pomóc rozmowa z wychowawcą, pedagogiem szkolnym, a także badanie w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.
- **NIE POZWÓL DZIECKU, BY ŹLE MÓWIŁO O SOBIE** Często mamy okazję słyszeć, że dziecko źle mówi o sobie: „jestem głupi“, „nie dam rady“, „i tak mi się nie uda“. Są to głosy, które są wrogami sukcesu. Opatrywanie dzieci etykietami ogranicza ich nadzieję, marzenia i możliwości. Lęk przed niepowodzeniem powoduje u tych dzieci występowanie tendencji do rezygnacji, formułowanie niskich aspiracji i niskich oczekiwań oraz unikanie zadań, czy wręcz wagarowania.

- **BUDUJ W DZIECKU POCZUCIE WŁASNEJ WARTOŚCI** Dziecko będzie myślało pozytywnie o sobie, gdy będzie miało poczucie własnej wartości. Rolą rodziców jest pomóc wykształcić w dziecku energię i inicjatywę, by zrekompensować poczucie niskiej wartości, by znaleźć sposób zrównoważenia swojej słabości, by dziecko myślało: „*Może nie jestem najlepszym uczniem w klasie, ale za to najlepiej śpiewam czy gram w piłkę*”. Jest to szczególnie ważne w okresie dojrzewania, bo wówczas często jedynym źródłem poczucia własnej wartości jest akceptacja grupy rówieśniczej. Wiara we własne możliwości może zaprowadzić na sam szczyt, a jej brak powoduje utratę mnóstwa fantastycznych okazji do nauki, zabawy, poznania ciekawych ludzi.

WSKAZÓWKI, KTÓRE MOŻEMY WYKORZYSTAĆ W PRACY Z WŁASNYM DZIECKIEM:

- **Dostrzegaj sukcesy i starania dziecka.**
- **Okazuj życzliwe zainteresowanie sprawami szkolnymi dziecka.**
- **Zamiast krytykować i oceniać – dodaj mu otuchy.**
- **Oddaj mu odpowiedzialność za naukę.**
- **Pozwól mu ponieść konsekwencje i zachęcaj do wyciągnięcia wniosków.**
- **Rozmawiaj z dzieckiem o jego zainteresowaniach, celach i planach na przyszłość.**
- **Interesuj się tym, co się wydarzyło, rozmawiaj o tym, czego dziecko się nauczyło.**
- **Chwal – za osiągnięcia, a także za włożony wysiłek. Nie porównuj dziecka do rodzeństwa, kolegów, lecz do poprzedniego jego poziomu umiejętności.**
- **W przypadku zniechęcenia dziecka lub doświadczenia przez nie porażki – nie zaprzeczaj jego uczuciom mówiąc, że nic się nie stało, lecz nazwij jego uczucia.**

Aby zwiększyć skuteczność oddziaływania nagród i kar, należy:

- 1) Zaznajomić dziecko z tymi zasadami (można nawet je spisać i powiesić).
- 2) Dobrze, aby system ten został zaakceptowany przez dziecko.
- 3) Nagrody powinny być odpowiednio atrakcyjne, a kary odpowiednio surowe.
- 5) Konieczne jest stosunkowo szybkie wzmocnienie zachowań.
- 6) Pochwały, tak jak nagrody, powinny być konkretne, chwalić osiągnięcia wymagające wysiłku, wytrwałość, osobiste postępy, uczynki (tylko wówczas pobudzają wewnętrzną motywację). Dziecko musi wiedzieć, dlaczego chwalimy jego

Pamiętajmy, nawet najlepsze metody i najbardziej usilne próby mogą zawieść, jeśli sami nie będziemy dawali dziecku przykładu własnym postępowaniem. To od nas dorosłych zależy, czy nauczy się ono systematycznej pracy i obowiązkowości.

Drogi Rodzicu! Pamiętaj, że...

Brak motywacji do nauki wynika najczęściej z niewykształcenia nawyków uczenia się bądź jest skutkiem doznanych przez dziecko niepowodzeń.

Dziecko, które uczy się, bo lubi, zdobywa głębszą i trwalszą wiedzę, jest bardziej wytrwałe w osiąganiu interesujących je informacji, osiąga lepsze wyniki.

Dziecko potrzebuje Twojego zrozumienia, wsparcia i wiary, że sobie poradzi!

„Żeby innych zapalić, trzeba samemu płonąć”

Zenon Klemensiewicz

Zapraszam Państwa do korzystania z usług naszej poradni, obecnie w formie elektronicznej, a po zakończeniu pandemii również osobiście.

Joanna Szczepańska

Przy opracowywaniu materiału korzystałam z:

- **Edukacja, która zmienia życie:** 12 narzędzi umysłu, które rozpalają miłość do nauki / Marilee G. Adams
- **Jak motywować uczniów do nauki:** z polskimi przykładami z kursu internetowego „Szkoły Uczącej Się” programu Centrum Edukacji Obywatelskiej i Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności / Merrill Harmin.
- **Jak nauczyć dzieci odpowiedzialności** / Dale Scott Ridley, Bill Walther.
- **Fińskie dzieci uczą się najlepiej** / Timothy D. Walker.